

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI YURIDIK
KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH INSTITUTI**

“TASDIQLAYMAN”

**Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash
va malakasini oshirish instituti
direktori birinchi o‘rinbosari**

R.Xursanov

2026-yil 30-yanvar

**Adliya organlari va muassasalari xodimlari uchun “Inson huquqlarini himoya
qilishda adliya organlarining ishtiroki va gender tengligini ta’minlash” yo‘nalishi
bo‘yicha tanlov modullarining kompleks
O‘QUV DASTURI**

TOSHKENT

1-MODUL. INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISH

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlariga inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modulning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish: Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston milliy strategiyasi; Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va milliy mexanizmlar; Yuvenal yustitsiya: xalqaro va milliy standartlarni qo'llash masalalari; Voyaga yetmagan shaxslarning (gumonlanuvchi, ayblanuvchi, sudlanuvchi, jabrlanuvchi va guvoh) huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish; O'zbekistonda gender tengligi va ayollarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalari
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) ega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; "Ochiq adliya" ("Open Justice") dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko'nikmalariga ega bo'lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish; huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni egallash; ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va "Elektron hukumat" tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish; nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.
IV. Kutilayotgan natijalar
Modulni o'zlashtirish tinglovchilarga inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston milliy strategiyasi, inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va milliy mexanizmlar, yuvenal yustitsiya: xalqaro va milliy standartlarni qo'llash masalalari, voyaga yetmagan shaxslarning (gumonlanuvchi, ayblanuvchi, sudlanuvchi, jabrlanuvchi va guvoh) huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish hamda O'zbekistonda gender tengligi va ayollarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalarini o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Inson huquqlarini himoya qilish			
1	Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston milliy strategiyasi	2	2
2	Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va milliy mexanizmlar	2	2

3	Yuvenal yustitsiya: xalqaro va milliy standartlarni qo'llash masalalari	2	2
4	Voyaga yetmagan shaxslarning (gumonlanuvchi, ayblanuvchi, sudlanuvchi, javbrlanuvchi va guvoh) huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
5	O'zbekistonda gender tengligi va ayollarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalari (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
	JAMI:	10	10

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISH	
1-Mavzu: Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston milliy strategiyasi	
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining Milliy strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi 2020-yil 22-iyundagi PF-6012-son Farmonining mazmun va mohiyati. Milliy strategiyaning maqsadi, vazifalari va yo'nalishlari. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining Milliy strategiyasini amalga oshirish bo'yicha «Yo'l xaritasi». Birlashgan Millatlar Tashkilotining Inson huquqlari bo'yicha ustav organlari va shartnomaviy qo'mitalari xabarnomalari va qarorlarini ko'rib chiqish bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Davlat organlarining o'zaro hamkorlik qilish tartibi to'g'risidagi nizomning mazmun va mohiyati.	
Manbalar:	
1. "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Konstitutsiya va qonun ustuvorligini ta'minlash, bu borada jamoatchilik nazoratini kuchaytirish hamda jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" gi 13.12.2019dagi PQ-4551-son qarori; 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 10-dekabrda "Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi milliy markazi faoliyatini takomillashtirish to'g'risida" gi PQ-4056-son qarori; 4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining milliy strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi 2020-yil 22-iyundagi PF-6012-son farmoni; 5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 22-iyundagi PF-6012-son Farmoniga 1-ilova: Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining Milliy strategiyasi; 6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 22-iyundagi PF-6012-son Farmoniga 2-ilova: Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining Milliy strategiyasini amalga oshirish bo'yicha «Yo'l xaritasi»; 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 22-iyundagi PF-6012-son Farmoniga 3-ilova: Birlashgan Millatlar Tashkilotining inson huquqlari bo'yicha ustav organlari va shartnomaviy qo'mitalari xabarnomalari va qarorlarini ko'rib chiqish bo'yicha O'zbekiston Respublikasi davlat organlarining o'zaro hamkorlik qilish tartibi to'g'risidagi Nizom; 8. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy sudi to'g'risida"gi Qonuni. O'RQ-687-son, 27.04.2021-y. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 28.04.2021-y., 03/21/687/0380-son. 9. G.Yuldasheva, N.Gafurova Inson huquqlari. Darslik. – T.: TDYU nashriyoti, 2023. – 400 b. 10. Inson huquqlari asoslari. 2025 11. Inson huquqlari. Yusupova F. 2024	
Internet resurslar:	
1. https://lex.uz/docs/3107036; 2. https://lex.uz/docs/4647329; 3. https://lex.uz/docs/4098056; 4. https://lex.uz/docs/4872355#4872812; 5. https://lex.uz/docs/4872355#4872812; 6. https://lex.uz/docs/4872355#4873106; 7. https://lex.uz/docs/4872355#4873106.	

8. https://lex.uz/docs/5391934?ONDATE=28.04.2021%2000 .
2-Mavzu: Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va milliy mexanizmlar
Inson huquqlarining mohiyati va prinsiplari. Inson huquqlari. Inson huquqlarining prinsiplari. Inson huquqlarini himoya qilishda xalqaro mexanizmlar. Inson huquqlarini ta'minlashda shartnomaviy majburiyatlar bo'yicha mexanizm. BMTning inson huquqlari bilan shug'ullanuvchi organlari. BMTning ixtisoslashgan tashkilotlarida inson huquqlari masalasi. Inson huquqlarini himoya qilishga oid mintaqaviy mexanizmlar. O'zbekistonda inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha milliy mexanizmlar.
Manbalar:
1. Inson huquqlari Umumjahon deklaratsiyasi. 2. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro pakt. 3. Insonning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlari to'g'risidagi xalqaro pakt. 4. Irtiy kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish to'g'risidagi BMT xalqaro konvensiyasi. 5. Ayollarga nisbatan kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish to'g'risidagi BMT konvensiyasi. 6. Qiynoqlarga hamda muomala va jazolashning boshqa shafqatsiz, g'ayriinsoniy yoki qadr-qimmatni kamsituvchi turlariga qarshi BMT konvensiyasi. 7. Bola huquqlari to'g'risidagi BMT konvensiyasi. 8. Nogironlar huquqlari to'g'risidagi konvensiya. 9. Barcha mehnatkash-migrantlar va ularning oila a'zolarini himoya qilish to'g'risidagi xalqaro konvensiya. 10. Korruptsiyaga qarshi BMT konvensiyasi. 11. Xalqaro shartnomalar huquqi to'g'risidagi Vena konvensiyasi. 12. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro paktga birinchi fakultativ bayonnoma. 13. Odam savdosi, bolalar fohishabozligi va bolalar pornografiyasi masalalari bo'yicha bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga fakultativ bayonnoma. 14. Bolalarning qurolli mojarolarda ishtirok etishiga taalluqli bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga fakultativ bayonnoma 2000. 15. Хельсинкский заключительный акт первого саммита глав государств и правительств государств-участников СБСЕ. 1975. 16. Договорная система ООН по правам человека (Rev.1) /Изложение фактов № 30/Rev.1. – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2012. 17. Процедура подачи и рассмотрения индивидуальных жалоб в соответствии с договорами ООН по правам человека/ Изложение фактов № 7/Rev.2. – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2013. 18. Всеобщая декларация прав человека, и национальная система защиты прав человека в Узбекистане. Юлдашева Г. 2008. 19. G.Yuldasheva, N.Gafurova Inson huquqlari. Darslik. – T.: TDYU nashriyoti, 2023. – 400 b. 20. Inson huquqlari asoslari. 2025 21. Inson huquqlari. Yusupova F. 2024
1. https://lex.uz/acts/1297315. 2. https://lex.uz/acts/1685726. 3. https://lex.uz/docs/111460. 4. https://library-tsul.uz
3-Mavzu: Yuvenal yustitsiya: xalqaro va milliy standartlarni qo'llash masalalari
Yuvenal yustitsiyaga oid umumiy tushunchalar. Yuvenal yustitsiya. Yuvenal yustitsiyaga oid huquqiy asoslar. Asosiy tamoyillar. Bolaning himoyaga bo'lgan huquqi kafolatlari. Yuvenal yustitsiyaga oid xalqaro-huquqiy hujjatlar. Universal xarakterdagi xalqaro hujjatlar. Bolalar uchun odil sudlov prinsiplari. Advokatning voyaga yetmaganlar ishida ishtiroki.
Manbalar:
1. "Bola huquqlari kafolatlari to'g'rsida"gi Qonun. 2. "Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida" Qonuni. 3. O'zbekiston Respublikasining jinoyat-protsessual kodeksi. 4. Bolalarni himoya qilish. Parlament a'zolari uchun qo'llanma № 7. Toshkent. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi. Toshkent, 2006. 5. Ayollar va bolalar huquqlarini himoya qilishga oid xalqaro shartnomalar va O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. – T., 2016. 6. Права ребенка. Юлдашева Г., Эсанова З., Эгамбердиев А., Тухташева У. ТГЮУ. 2017. 7. United Nations Convention on the Rights of the Child (1989).

8. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a Communications Procedure (2011).
9. United Nations Committee on the Rights of the Child, General Comment 5 (2003): General Measures of Implementation of the Convention on the Rights of the Child, 27-November 2003, CRC/GC/2003/5.
10. United Nations Committee on the Rights of the Child, General Comment 10 (2007): Children's Rights in Juvenile Justice, 25-April 2007, CRC/C/GC/10.
11. United Nations Committee on the Rights of the Child, General Comment 12 (2009): The Right of the Child to be Heard, 20 July 2009, CRC/C/GC/12.
12. United Nations Committee on the Rights of the Child, General Comment 14 (2013): The Right of the Child to have His or Her Best Interests Taken as a Primary Consideration (Article 3(1)), 29-May 2013, CRC/C/GC/14.
13. United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (1985) (the Beijing Rules).
14. United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty (1990) (the Havana Rules).
15. United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (1990) (the Riyadh Guidelines).
16. United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders (2010) (the Bangkok Rules).
17. United Nations Guidelines on Justice in Matters involving Child Victims and Witnesses of Crime (2005).
18. Guidance Note of the United Nations Secretary General: United Nations Approach to Justice for Children (2008).
19. United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems (2013).
20. General Assembly, Human Rights Council, twenty-fifth session, Rights of the Child: Access to Justice for Children, A/HRC/25/L.10, 25-March 2014 Regional standards and guidance on children and access to justice.
21. Guidance specifically for legal professionals.
22. Basic Principles on the Role of Lawyers, adopted by the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana (Cuba), 27-August to 7-September 1990.
23. Guidelines on Children in Contact with the Justice System, International Association of Youth and Family Judges and Magistrates (2017).
24. Practical Guide for Lawyers: How to defend a child in conflict with the law? Defense for Children International (2018).

Internet resurslar:

1. <https://lex.uz/acts/1297315>.
2. <https://lex.uz/acts/1685726>.
3. <https://lex.uz/docs/111460>.

4-Mavzu: Voyaga yetmagan shaxslarning (gumonlanuvchi, ayblanuvchi, sudlanuvchi, javbrlanuvchi va guvoh) huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish

Voyaga yetmaganlarning huquq va manfaatlarini himoya qilishga qaratilgan huquqiy asoslar va ulardagi asosiy kafolatlar. Jinoyat protsessida voyaga yetmagan gumonlanuvchi, ayblanuvchi, sudlanuvchilarning huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish. Jinoyat protsessida voyaga yetmagan voyaga yetmagan jabrланuvchi va guvohlarning huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilinishi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat protsessual Kodeksi.
2. Sudga qadar ish yuritish bosqichida qamoqqa olish tarzidagi ehtiyot chorasining sudlar tomonidan qo'llanilishi to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining qarori.
3. O'zbekiston Respublikasining Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risidagi qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasining "Vasiylik va homiylik to'g'risida"gi Qonuni.
5. Gumon qilinuvchi va ayblanuvchini himoya huquqi bilan ta'minlashga oid qonunlarni qo'llash bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining qarori.
6. O'zbekiston Respublikasining Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risidagi qonuni.
7. Voyaga yetmaganlar o'rtasida huquqbuzarliklar profilaktikasi tizimi takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga o'zgartirishlar kiritish haqida O'zbekiston Respublikasi Qonuni, 06.02.2025 yildagi O'RQ-1024-son

8. O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi qonuni.
9. Jabrlanuvchilarni, guvohlarni va jinoyat protsessining boshqa ishtirokchilarini ijtimoiy himoya qilishni ta’minlash tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 21.02.2025 yildagi 103-son
10. Cud ishini adolatli ko‘rib chiqishga oid xalqaro standartlar va O‘zbekiston Respublikasi jinoyat protsessi.
11. F.E.Muxamedov, G‘.A.Alimov, R.R.Shakurov, A.A.Rasulev. Jinoyat qonunchiligi normalarini qo‘llashga oid masalalar to‘plami/O‘quv-amaliy qo‘llanma. – T., 2019.
12. G.Z.Tulaganova, A.S.Abdullaev. Jinoyat protsessi ishtirokchilarining xavfsizligini ta’minlash. – T., 2018.

Internet resurslari

1. <https://lex.uz>.
2. <https://www.norma.uz>.
3. <https://advice.uz>.
4. <https://huquqiportal.uz>.

5-Mavzu: O‘zbekistonda gender tengligi va ayollarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalari

Gender tengligi haqida asosiy tushunchalar hamda xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlarni ta’minlash sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari. Gender tengligini ta’minlashning normativ-huquqiy asoslari. Ayollarga nisbatan o‘tkaziladigan zo‘ravonlik va ularning turlari. Zo‘ravonlikning profilaktikasi bo‘yicha chora-tadbirlar. Gender tengligini amalga oshirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar. Zo‘ravonlikka qarshi kurashishning o‘zbekiston va chet el tajribasidan misollar.

Manbalar:

1. . O‘zbekiston Prezidenti BMT Bosh Assambleyasining 80-sessiyasida nutqi. Xalq so‘zi, 2025-yil 19-sentyabr.
2. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Mazkur kitobdan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2016-yil 1-noyabrdan 24-noyabrga qadar Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o‘tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so‘zlagan nutqlari o‘rin olgan / Sh.M.Mirziyoev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O‘zbekiston xalqiga Murojaatnomasi
4. Gender tengligi: g‘oyadan qonunga qadar: uslubiy qo‘llanma / M.Xoliqova, G.Ishanxanova, Sh.Po‘latova. – T., 2021.
5. 1948-yilda qabul qilingan Inson huquqlari Umumjahon Deklaratsiyasi.
6. 1949-yilda qabul qilingan “Odam savdosi va foxishabozlik bilan uchinchi shaxslar tomonidan ekspluatatsiya qilinishga qarshi kurash to‘g‘risida”gi Konvensiya.
7. 1953-yilda qabul qilingan “Ayollarning siyosiy huquqlari tug‘risida”gi Konvensiya.
8. 1957-yilda qabul qilingan “Turmushga chiqqan ayolning fuqaroligi to‘g‘risida”gi Konvensiya.
9. 1960-yil qabul qilingan “Ta’lim sohasida kamsitishga qarshi kurash to‘g‘risi”da Konvensiya.
10. 1962-yilda qabul qilingan “Turmushga chiqishga va nikohning minimal yoshi hamda uni qayd etishga rozilik berish to‘g‘risida”gi Konvensiya.
11. 1966-yilda qabul qilingan “Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risida”gi Xalqaro Pakt.
12. 1966-yilda qabul qilingan “Iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlar to‘g‘risida”gi Xalqaro Pakt.
13. 1979-yilda qabul qilingan “Xotin-qizlarni kamsitishning barcha shakllariga barham berish to‘g‘risida”gi Konvensiya (CEDAW).
14. “BMTning Transmilliy uyushtirilgan jinoyatchilikka qarshi konvensiyani to‘ldiruvchi Odam savdosi, ayniqsa ayollar va bolalar savdosini oldini olish va to‘xtatish va u uchun jazolar to‘g‘risida”gi Protokol.
15. “Bola huquqlari to‘g‘risidagi Konvensiyaiga doir, bolalar savdosi, bolalar foxishabozligi va bolalar pornografiyasiga oid qo‘shimcha Protokol.
16. 1989-yilda qabul qilingan “Pekin Deklaratsiyasi”.
17. 1989-yilda qabul qilingan “Harakatlar Platformasi”.
18. 1993-yil qabul qilingan “Zo‘ravonlikka barham berish to‘g‘risida”gi Deklaratsiya.

Internet resurslar:

1. www.gov.uz
2. www.press-service.uz/rus/knigi/
3. www.parliament.gov.uz
4. <https://lex.uz>

5. www.senate.gov.uz
6. www.minjust.uz
7. www.uzmarkaz.uz
8. www.imal.uz
9. www.nhrc.uz
10. www.ombudsman.gov.uz
11. www.un.org
12. www.ohchr.org
13. www.unesco.org
14. www.osce.org.

2-MODUL. HUQUQIY XIZMAT KO'RSATISH VA INSON HUQUQLARIGA RIOYA ETISH BO'YICHA SAMARALI FAOLIYATNI TA'MINLASH

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlariga huquqiy xizmat ko'rsatish va inson huquqlariga rioya etish bo'yicha samarali faoliyatni ta'minlash bo'yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modulning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish: Xorijiy xizmat safarlarini tashkil etish va rasmiy qabullar; Xalqaro huquqiy yordam masalalarini normativ-huquqiy tartibga solish; Xalqaro shartnomalar O'zbekiston Respublikasi huquqiy tizimida.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o'z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) ega bo'lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo'nalishlari va funksiyalari bo'yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; "Ochiq adliya" ("Open Justice") dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o'zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish; o'z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko'nikmalariga ega bo'lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta'minlay olish; huquqiy targ'ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvini oldini olish bo'yicha zarur bilimlarni egallash; ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o'z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va "Elektron hukumat" tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo'lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o'rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo'lish; nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.
IV. Kutilayotgan natijalar
Modulni o'zlashtirish tinglovchilarga xorijiy xizmat safarlarini tashkil etish va rasmiy qabullar, xalqaro huquqiy yordam masalalarini normativ-huquqiy tartibga solish hamda xalqaro shartnomalar O'zbekiston Respublikasi huquqiy tizimida masalalarini o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Huquqiy xizmat ko'rsatish va inson huquqlariga rioya etish bo'yicha samarali faoliyatni ta'minlash			
1	Xorijiy xizmat safarlarini tashkil etish va rasmiy qabullar	2	2
2	Xalqaro huquqiy yordam masalalarini normativ-huquqiy tartibga solish (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
3	Xalqaro shartnomalar O'zbekiston Respublikasi huquqiy tizimida (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamo bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
	JAMI:	6	6

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

HUQUQIY XIZMAT KO'RSATISH VA INSON HUQUQLARIGA RIOYA ETISH BO'YICHA SAMARALI FAOLIYATNI TA'MINLASH	
1-Mavzu: Xorijiy xizmat safarlarini tashkil etish va rasmiy qabullar	
Xorijiy xizmat safarlarini tashkil etish va nomzodlarga qo'yiladigan talablar. Qabullar va ularning turlari. Ovqatlanish madaniyati.	
Manbalar: 1. O'zbekiston Respublikasi Adlyasi vazirining 2020-yil 29-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasi Adlyasi vazirligining hamkorlik sohasidagi faoliyatini chora tadbirlari to'g'risida"gi 149-um-son buyrug'i. 2. O'zbekiston Respublikasi Adlyasi vazirining 2017-yil 7-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-avgustdagi PQ-31-70-son "Xorijiy xizmat safarlarida bo'lish samaradorligi va xorijiy delegatsiyalarning O'zbekiston Respublikasiga tashriflarini tashkil etish uchun mansabdor shaxslarning shaxsiy mas'luiyatini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaroi ijrosini ta'minlash to'g'risida"gi 205-um-son buyrug'i. 3. Международные переговоры и дипломатический протокол : уч. пособие / Н. Ф. Трифонова, Ф. Д. Сутырин, И. Н. Рогова, И. Ю. Вострикова. – СПб. : СПбГЭУ, 2018. – 142 с. 4. Дагаева, Е. А. Деловые переговоры : учебное пособие / Е. А. Дагаева. — Таганрог : Таганрогский институт управления и экономики, 2019. — 116 с. — Текст : электронный // Цифровой образовательный ресурс IPR SMART : [сайт]. — URL: https://www.iprbookshop.ru/108077.html. 5. Современные методы и практики дипломатии: Учебное пособие / О.В.Лебедева. — М: Издательство «Аспект Пресс», 2021. — 237 с. — ISBN 978-5-7567-1118-9. — Текст: непосредственный. 6. Энциклопедия этикета: справочное издание. - М., 2001. 7. Г. Н. Михалькевич Протокол и этикет международного общения // Минск: БГУ, 2009. — 275 с. 8. Rogova, I. N. Diplomatic protocol and etiquette: A textbook / I. N. Rogova, F. D. Sutyurin. - Saint-Petersburg: Saint-Petersburg State University of Economics, 2017. - 49 p. 9. Larina A. How would that not work out. Features of diplomatic protocols. // Arguments and facts. - 2015. - October 22. URL: https://aif.ru/politics/world/kaby_chego_ne_vyshlo_osobennosti_diplomachesk_ih_protokolov. 10. Этикет международного общения: учеб. пособие / Г. Н. Михалькевич. - Минск, 2004. 11. Лядов П. Ф. Международное сотрудничество и дипломатический протокол (электронный ресурс) // Финансы. Право. Менеджмент [Электронный ресурс]. URL: http://www.flm.su/_elements/maga-zine/view_full.php?id=8&popup=no. 12. Ханников А. В. Деловой этикет и ведение переговоров. Правила хорошего тона с комментариями психолога. М. : Эксмо, 2005. С. 8.	

13. Гутброд г. Профессиональное деловое общение. / Пер. с англ. – М.: Волтерс Клувер, 2007.

Internet-resurslar:

1. advice.uz
2. huquqiportal.uz
3. t.me/huquqiyaxborot
4. t.me/adliyangiliklari
5. www.minjust.uz.
6. www.lex.uz.
7. www.norma.uz.
8. www.uzaa.uz.

2-Mavzu: Xalqaro huquqiy yordam masalalarini normativ-huquqiy tartibga solish

Xalqaro huquqiy yordam tushunchasi va shakli hamda xalqaro huquqiy yordam masalalarining xalqaro-huquqiy asoslari. Xalqaro huquqiy yordam masalalarining normativ-huquqiy asoslari. Xalqaro huquqiy yordamni amalga oshirish shakli va tartibi. Fuqarolik, oilaviy va jinoiy ishlar bo'yicha xalqaro-huquqiy yordam ko'rsatish yuzasidan milliy qonuchilikdagi o'zgarishlar. "Apostil" va "konsullik legallashtirish"ni rasmiylashtirish tartiblari hamda Apostil va legallashtirish bo'yicha vakolatli davlat organlarini faoliyati.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining Xalqaro shartnomalari to'g'risidagi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining Sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlar vakolatli organlari bilan o'zaro hamkorligi tartibi takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksiga o'zgartish va qo'shimcha kiritish to'g'risidagi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1993-yil 22-yanvardagi Fuqarolik, oilaviy va jinoyat ishlari bo'yicha huquqiy yordam hamda huquqiy munosabatlar to'g'risidagi konvensiya va 2002-yil 7-oktyabrdagi Fuqarolik, oilaviy va jinoiy ishlar bo'yicha huquqiy yordam va huquqiy munosabatlar to'g'risidagi konvensiya qoidalarini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida 2020-yil 17-noyabrdagi PQ-4895-son qarori.
4. "Fuqarolik va jinoyat ishlari bo'yicha sud ishlarini yuritish sohasida xalqaro hamkorlikning ayrim masalalari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 25.05.2012-yildagi 6-son qarori.
5. Sudlar tomonidan farzandlikka olish haqidagi ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 11.12.2013-yildagi 21-son qarori.
6. Huquqni muhofaza qilish organlariga oid xalqaro hujjatlar. To'plam. – mas'ul muharrir A.X.Saidov. – T., 2004.
7. Xalqaro huquqqa oid atama va tushunchalarning glossariysi. L.Saidova, O.Sulaymanov. – T., 2016.
8. Xalqaro huquqiy yordam ko'rsatish bo'yicha xalqaro shartnomalar to'plami. O.Sulaymanov. – T., 2017.
9. Xalqaro huquq normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi. Amaliy uslubiy qo'llanma. – T., 2021.

Internet resurslar:

1. <https://lex.uz/docs/4193761>.
2. <https://lex.uz/docs/1685071>.
3. <https://lex.uz/docs/5106632>.
4. <https://www.lex.uz/docs/2028822>.
5. <https://lex.uz/ru/docs/2307248>.

3-Mavzu: Xalqaro shartnomalar O'zbekiston Respublikasi huquqiy tizimida

Xalqaro shartnomalar huquqi tushunchasi, uning kodifikatsiyasi va manbalari. Xalqaro shartnomalarni tuzish tartibi. Xalqaro shartnomalarda qo'shimcha shartlar. Qo'shimcha shartlar bo'yicha Vena rejimi. O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari O'zbekiston Respublikasi huquqiy tizimida.

Manbalar:

1. O'zbekiston Prezidenti BMT Bosh Assambleyasining 80-sessiyasida nutqi. Xalq so'zi, 2025-yil 19-sentyabr.
2. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Mazkur kitobdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2016-yil 1-noyabrdan 24-noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so'zlagan nutqlari o'rin olgan. /Sh.M.Mirziyoev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2017.
3. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016-yilda ijtimoiy-iqtisodiy

rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza, 2017-yil 14-yanvar. - Toshkent: «O'zbekiston», 2017.

4. O'zbekiston Respublikasining "Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni.
5. O'zbekiston Respublikasining "Voyaga yetmaganlarning nazoratsizligi va huquqbuzarligi profilaktikasi to'g'risida"gi Qonuni.
6. O'zbekiston Respublikasining "Voyaga yetmagan shaxslarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi Qonun xujjatlari takomillashtirilishi munosabati bilan "O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga ko'shimchalar kiritish haqida"gi Qonuni.
7. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni.
8. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Tashqi siyosiy faoliyati konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Qonuni.
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Voyaga yetmaganlar ishlari bo'yicha komissiyalar faoliyatini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori.
10. 2010-yil 28-sentyabrda O'zbekiston Respublikasining "Sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlar vakolatli organlari bilan o'zaro hamkorligi tartibi takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksiga o'zgartish va qo'shimcha kiritish to'g'risida"gi Qonuni.
11. Fuqarolik va jinoyat ishlari bo'yicha sud ishlarini yuritish sohasida xalqaro hamkorlikning ayrim masalalari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining qarori.
12. O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumi "Sudlar tomonidan farzandlikka olish haqidagi ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 2013-yil 11-dekabrda 21-sonli qarori.
13. O'zbekiston Respublikasining «Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida»gi Qonuni va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2011-yil 12-avgustdagi PQ-1602-sonli qarori bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi to'g'risidagi nizomga asosan 2015-yil 25-dekabr kuni «Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining korrupsiyaga qarshi ekspertizasini o'tkazish uslubiyo'tini tasdiqlash to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirining 384-mh-son buyrug'i.
15. "O'zbekiston Respublikasi adliya organlari va muassasalari xodimlarining odob-axloq" O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2022-yil 28-oktabrdagi 252-um-son buyrug'iga .
16. Yuridik xizmat faoliyatini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori 2017-yil 19-yanvar, PQ-2733-son.
- 17 Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 03.01.2017 yildagi O'RQ-419-son
18. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni 2017-yil 7-fevral, PF-4947-son.
- 19"O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son
20. "O'zbekiston Respublikasida Ma'muriy islohotlar konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni PF-5185-son.
20. "O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi tadbirkorlik sub'ektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo'yicha vakili institutini ta'sis etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni 2017-yil 5-may, PF-5037-son.
21. O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2017-yil 31-maydagi 150-um-son "Adliya organlari va muassasalari xodimlari tomonidan korrupsiyaga oid xukukbuzarliklar sodir etilishining oldini olish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiklash haqida"gi buyrug'i.
22. Huquqni muhofaza qilish organlariga oid xalqaro hujjatlar. To'plam. – mas'ul muharrir A.X.Saidov. – T., 2004.
23. Xalqaro huquqqa oid atama va tushunchalarning glossariysi. L.Saidova, O.Sulaymanov. – T., 2016.
24. Конвенция о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам Минск, 22-января 1993 г.
25. Действующее международное право. Избранные документы, Мос.гос.ин-т меж.отношений (ун-т) МИД России, кафедра международного права, А.В.Кукушкина, А.С.Юхно. – М., 2014.
26. Xalqaro huquqiy yordam ko'rsatish bo'yicha xalqaro shartnomlar to'plami. O.Sulaymanov, T., 2017.
27. Mo'minov A., Tillaboev M. Inson huquqlari. Darslik. /Mas'ul muharrir A.X.Saidov. – T., 2013.
28. Lukashuk I.L. Saidov A.X. Hozirgi zamon xalqaro huquqi. Darslik. – T., 2006.
29. Bolalarni himoya qilish. Parlament a'zolari uchun qo'llanma № 7. Toshkent. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi. – T., 2006.

30. Saidov A.X. Xalqaro huquq: Darslik. – T., 2001.

Internet resurslar:

1. www.parliament.gov.uz.
2. www.senate.gov.uz.
3. www.minjust.uz.
4. www.uzmarkaz.uz.
5. www.nhrc.uz.
6. www.ombudsman.gov.uz.
7. www.un.org.
8. www.ohchr.org.
9. www.unesco.org.
10. www.osce.org.

3-MODUL. XALQARO VA XORIJIY TASHKILOTLARDA O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING MANFAATLARINI HUQUQIY HIMOYA QILISH

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 171-son qarori ijrosini ta’minlash haqidagi 122-um-son buyrug‘i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlariga xalqaro va xorijiy tashkilotlarda O‘zbekiston Respublikasining manfaatlarini huquqiy himoya qilish bo‘yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modulning vazifalari.
Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish: Inson huquqlarini himoya qilish bo‘yicha BMT tuzilmasi, Inson huquqlari bo‘yicha xalqaro shartnomalar asosida shikoyatni taqdim qilish va ko‘rib chiqish tartibi, Xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining xususiyatlari (sud amaliyoti), Qiynoqlar holatini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlar.
IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari
Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) ega bo‘lishi kerak: Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish; “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish; o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish; o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish; qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish; murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta’minlay olish; huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish; adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni egallash; ma’muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish; o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish; yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo‘lish; muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo‘lish; nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi lozim.
IV. Kutilayotgan natijalar
Modulni o‘zlashtirish tinglovchilarga inson huquqlarini himoya qilish bo‘yicha BMT tuzilmasi, inson

huquqlari bo'yicha xalqaro shartnomalar asosida shikoyatni taqdim qilish va ko'rib chiqish tartibi, xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining xususiyatlari (sud amaliyoti) hamda qiynoqlar holatini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlarni o'rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O'quv mashg'uloti	Jami
Xalqaro va xorijiy tashkilotlarda O'zbekiston Respublikasining manfaatlarini huquqiy himoya qilish			
1	Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha BMT tuzilmasi.	2	2
2	Inson huquqlari bo'yicha xalqaro shartnomalar asosida shikoyatni taqdim qilish va ko'rib chiqish tartibi	2	2
3	Xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining xususiyatlari (sud amaliyoti) (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
4	Qiynoqlar holatini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlar (dars mashg'ulotlari amaliyotga yo'naltirilgan zamonaviy shakllar — "aqliy hujumlar", "keys stadi", "jamoa bo'lib ishlash" va boshqa usullarni qo'llagan holda tashkil etiladi)	2	2
JAMI:		8	8

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

Xalqaro va xorijiy tashkilotlarda O'zbekiston Respublikasining manfaatlarini huquqiy himoya qilish	
1-Mavzu: Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha BMT tuzilmasi	
BMTning inson huquqlari bo'yicha organlariga umumiy tavsif. BMTning inson huquqlari bo'yicha ustav organlari. BMTning inson huquqlari bo'yicha yordamchi organlari. BMTning inson huquqlari bo'yicha shartnomaviy organlari va ular faoliyatining samaradorligi masalasi. BMTning maxsus ma'ruzachisi (tematik va mamlakat). BMTning ixtisoslashgan muassasalari va ularning inson huquqlarini ta'minlashdagi o'rni. BMTning fond va dasturlari hamda ularning inson huquqlarini ta'minlashdagi o'rni.	
Manbalar: 1. G'afurov A.B, Mo'minov A.R, Tillabaev M.A. Inson huquqlari: O'quv qo'llanma, – T., 2012. 2. Saidov A.X. Inson huquqlari bo'yicha xalqaro huquq. Darslik, 2004. 3. Mo'minov A.R., Tillaboev M.A. Inson huquqlari: darslik. – T., 2013. 4. Юлдашева Г., Борсиева З., Гафурова Н. Права человека. Учебник. ТГЮУ. 2014 5. Daniel Moeckli et al. International Human Rights Law. Oxford Univ. Press 2018. 6. Inson huquqlari asoslari. 2025 7. Inson huquqlari. Yusupova F. 2024	
Internet resurslar: 1. https://nhri.ohchr.org/EN/IHRS/Documents/International%20HR%20System%20Manual.pdf 2. www.ohchr.org.	
2-Mavzu: Inson huquqlari bo'yicha xalqaro shartnomalar asosida shikoyatni taqdim qilish va ko'rib chiqish tartibi	
Shaxsiy shikoyat bilan murojaat qilishga tegishli taomillar. Inson huquqlari bo'yicha xalqaro shartnoma asosida shikoyatni taqdim qilish. Inson huquqlari bo'yicha xalqaro shartnoma asosida shikoyatni ko'rib chiqish. Inson huquqlari bo'yicha qo'mita. Ishingizning ko'rilishi.	
Manbalar: 1. Inson huquqlari: Parlament a'zolari uchun qo'llanma. – T., 2019.	

2. Inson huquqlari umumiy nazariyasi: IIV tizimidagi ta'lim muassasalari tinglovchi va kursantlari, shuningdek huquqni muhofaza etuvchi organlar xodimlari uchun darslik. — T., 2012.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 22.06.2020-yildagi PF-6012-son.

Internet resurslar:

1. <https://lex.uz/docs/4872355>.

3-Mavzu: Xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining xususiyatlari (sud amaliyoti)

Xalqaro tijorat arbitraj: asosiy tushuncha va vazifalari. Xalqaro tijorat nizolarini hal etish. Xalqaro tijorat arbitrajiga qo'llaniladigan huquq. Arbitraj qarorlarini tan olish va ijroga qaratish.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy protsessual kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi savdo-sanoat palatasi huzurida Toshkent xalqaro arbitraj markazini (TIAC) tashkil etish to'g'risida" qarori.
3. Chet el arbitraj qarorlarini tan olish va ijroga qaratish haqidagi Nyu-York konvensiyasi (1958).
4. Xalqaro tijorat arbitraji bo'yicha UNCITRAL Namunaviy qonuni UNCITRAL arbitraj qoidalari.
5. Toshkent xalqaro arbitraj markazi (TIAC) arbitraj qoidalari (2018).
6. G. Born, International Arbitration: Cases and Materials. Second ed., Aspen 2015.
7. Рустамбеков И. Международный коммерческий арбитраж. Учебное пособие. – Т., 2018.
8. Рустамбеков И. Практические аспекты формирования системы международного коммерческого арбитража в Республике Узбекистан. Практическое пособие. – Т., 2018.
9. Arbitraj yurisdiksiyasini tartibga solish va amaliy muammolar (YuNSITRAL namunaviy qonuni asosida).
10. IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration (2014).
11. IBA Guidelines on Party Representation in International Arbitration (2013).

Internet resurslari:

1. <https://lex.uz>.

2. <https://advice.uz>.

4-Mavzu: Qiynoqlar holatini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlar

Insonning tabiiy huquqlari sifatida qiynoqqa hamda muomala va jazolashning shafqatsiz, g'ayriinsoniy yoki qadr-qimmatni kamsitishga duchor etilmaslikka, erkinlikka, odil sudlovga bo'lgan huquqlarning xalqaro hujjatlarda mustahkamlanishi. Qiynoq hamda muomala va jazolashning qattiq shafqatsiz, insoniylikka zid yoki qadr-qimmatni kamsituvchi turlariga qarshi konvensiya to'g'risidagi umumiy ma'lumot, uning mazmuni, mohiyati. Qiynoqlar holatlarini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik. Qonunchilikdagi o'zgarishlar va yangiliklar.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi;
2. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat Kodeksi;
3. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksi;
4. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-ijroiya kodeksi;
5. O'zbekiston Respublikasining "Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni;
6. O'zbekiston Respublikasining "Jinoyat ishini yuritish chog'ida qamoqda saqlash to'g'risida"gi Qonuni;
7. O'zbekiston Respublikasining «Tezkor-qidiruv faoliyati to'g'risida» gi Qonuni;
8. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy qamoqni o'tash tartibi to'g'risida"gi Qonuni;
9. O'zbekiston Respublikasining "Advokatura to'g'risida"gi qonun
10. O'zbekiston Respublikasining "Xotin-qizlarni tazyiq va zo'ravonlikdan himoya qilish to'g'risida"gi Qonuni;
11. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasi Oliy majlisining inson huquqlari bo'yicha vakili (Ombudsman) to'g'risida»gi Qonuni
12. Surishtiruv instituti takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 06.09.2017 yildagi O'RQ-442-son
13. Sud-tergov faoliyatida fuqarolarning huquq va erkinliklari kafolatlarini kuchaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 30.11.2017 yildagi PF-5268-son
14. O'zbekiston Respublikasining "Mahkumlarning hamda qamoqda saqlanayotgan shaxslarning huquqlarini himoya qilish mexanizmlari takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining

ayrim qonun hujjatlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni;

15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2005-yil 1-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasida o'lim jazosini bekor qilish to'g'risida"gi PF-3641-son Farmoni;

16. O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining "Sud hukmi to'g'risida"gi (2014-yil 23-may 7-son) qarori;

17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 30-noyabrdagi "Sud-tergov faoliyatida fuqarolarning huquq va erkinliklari kafolatlarini kuchaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5268-son Farmoni;

18. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 12-maydagi "Advokatura instituti samaradorligini tubdan oshirish va advokatlarining mustaqilligini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5441-son Farmoni;

19. Dalillar maqbulligiga oid jinoyat-protsessual qonuni normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining qarori;

20. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 13-dekabr "Konstitutsiya va qonun ustuvorligini ta'minlash, bu borada jamoatchilik nazoratini kuchaytirish hamda jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-4551-son qarori;

21. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Sud-tergov faoliyatida shaxsning huquq va erkinliklarini himoya qilish kafolatlarini yanada kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi (2020-yil 10-avgust PF-6041-son) Farmoni;

22. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-iyundagi "Qiynoqqa solish holatlarini aniqlash va ularning oldini olish tizimini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-5163-son qarori;

23. O'zbekiston Respublikasining "Fuqarolik kodeksiga qiynoqqa solishdan jabrlanganlarga yetkazilgan zararni qoplash tartibini takomillashtirishga qaratilgan qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni.

Internet resurslar:

1. <https://www.lex.uz/acts/1297315>.
2. <https://lex.uz/ru/docs/1876877?otherlang=1>.
3. <https://lex.uz/docs/2107763>.
4. <https://www.lex.uz/acts/1876877>.
5. <https://lex.uz/docs/54503>.
6. <https://www.lex.uz/docs/4494709>.
7. <https://www.lex.uz/acts/276159>.
8. <https://lex.uz/docs/3328284>.
9. <https://www.lex.uz/docs/3609511>.
10. <https://lex.uz/docs/4241349#4243033>.
11. <https://lex.uz/docs/1264447>.
12. <https://lex.uz/docs/2413562>.
13. <https://lex.uz/docs/3432426>.
15. <https://www.lex.uz/docs/3731060>.
16. <https://lex.uz/docs/3895986>.
17. <https://lex.uz/docs/4647329>.
18. <https://lex.uz/docs/4939467>.
19. <https://lex.uz/docs/5475607>.
20. <https://www.lex.uz/docs/5930229>.

4-MODUL. ADLIYA ORGANLARINING FUQAROLARNING BUZILGAN OID HUQUQLARINI HIMOYA QILISHDAGI ISHTIROKI

MODULNING MAZMUNI

I. Kirish
Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 28-martdagi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 171-son qarori ijrosini ta'minlash haqidagi 122-um-son buyrug'i ijrosi yuzasidan qayta ishlab chiqilgan.
II. Modulning maqsadi
Adliya organlari va muassasalari xodimlariga adliya organlarining fuqarolarning buzilgan oid huquqlarini himoya qilishdagi ishtiroki bo'yicha nazariy bilimlar berish.
III. Modulning vazifalari.

Adliya organlari va muassasalari xodimlarining quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish:

Adliya organlarining fuqarolarning mehnatga oid huquqlarini himoya qilishdagi ishtiroki,
 Fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini sudlarda himoya qilish amaliyoti,
 Buzilgan huquqlarni tiklash bilan bog‘liq fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlar va iqtisodiy sudlarida da‘vo qo‘zg‘atish tartibi va amaliyoti,
 Ma‘muriy-huquqiy munosabatlarda inson huquqlarini ta‘minlash,
 Jinoyat qonunchiligini qo‘llashda inson huquqlari normalariga rioya qilish masalalari,
 Ishga tiklash to‘g‘risidagi ishlarni sudda ko‘rishning xususiyatlari.

IV. Adliya organlari va muassasalari xodimlarining bilim, ko‘nikmalariga (kompetentlik) qo‘yiladigan kasbiy malaka talablari

Adliya organlari va muassasalari xodimlari o‘z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko‘nikmalarga (kompetentlik) ega bo‘lishi kerak:

Adliya vazirligining asosiy vazifalari, ish uslubi va qadriyatlar haqida bilish;
 o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatining asosiy vazifalari, yo‘nalishlari va funksiyalari bo‘yicha bilimlarga hamda vazifalarni samarali bajara olish;
 “Ochiq adliya” (“Open Justice”) dasturining maqsad va vazifalarini bilish;
 o‘zi faoliyat yuritayotgan tarkibiy tuzilma faoliyatidagi tizimli muammolarni aniqlay olish va ularni bartaraf eta olish;
 o‘z xizmat vazifalarini samarali bajara olish;
 qonunlar va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil eta olish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;
 murojaatlar bilan ishlash, ish yuritish va ijro intizomini ta‘minlay olish;
 huquqiy targ‘ibot va aholining huquqiy savodxonligini oshirishga doir faoliyatni amalga oshira olish;
 adliya organlari va muassasalari faoliyatida korrupsiya va manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish bo‘yicha zarur bilimlarni egallash;
 ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risidagi qonunchilik hujjatlarini mazmun-mohiyatini bilish;
 o‘z ish faoliyati samaradorligini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalari va “Elektron hukumat” tizimidan samarali foydalana olish;
 yuridik nutq, notiqlik va yozma nutq mahoratiga ega bo‘lish;
 muloqot psixologiyasining adliya xodimlari faoliyatida o‘rni va ahamiyati hamda jamoadagi konfliktli vaziyatlar, ularni bartaraf etish imkoniyatlari haqida bilimlarga ega bo‘lish;
 nizolarni hal etish texnologiyalari borasida bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi lozim.

IV. Kutilayotgan natijalar

Modulni o‘zlashtirish tinglovchilarga Adliya organlarining fuqarolarning mehnatga oid huquqlarini himoya qilishdagi ishtirok, fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini sudlarda himoya qilish amaliyoti, buzilgan huquqlarni tiklash bilan bog‘liq fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlar va iqtisodiy sudlarida da‘vo qo‘zg‘atish tartibi va amaliyoti, ma‘muriy-huquqiy munosabatlarda inson huquqlarini ta‘minlash, jinoyat qonunchiligini qo‘llashda inson huquqlari normalariga rioya qilish masalalari hamda ishga tiklash to‘g‘risidagi ishlarni sudda ko‘rishning xususiyatlarini o‘rganishga zamin yaratadi.

MODULNING MAVZULAR REJASI

№	Mavzular nomi	O‘quv mashg‘uloti	Jami
Adliya organlarining fuqarolarning buzilgan oid huquqlarini himoya qilishdagi ishtiroki			
1	Adliya organlarining fuqarolarning mehnatga oid huquqlarini himoya qilishdagi ishtiroki	2	2
2	Fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini sudlarda himoya qilish amaliyoti	2	2
3	Buzilgan huquqlarni tiklash bilan bog‘liq fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlar va iqtisodiy sudlarida da‘vo qo‘zg‘atish tartibi va amaliyoti	2	2
4	Ma‘muriy-huquqiy munosabatlarda inson huquqlarini ta‘minlash (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi)	2	2
5	Jinoyat qonunchiligini qo‘llashda inson huquqlari normalariga rioya qilish masalalari (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar —	2	2

	<i>“aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi)</i>		
6	Ishga tiklash to‘g‘risidagi ishlarni sudda ko‘rishning xususiyatlari (dars mashg‘ulotlari amaliyotga yo‘naltirilgan zamonaviy shakllar — <i>“aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamo bo‘lib ishlash” va boshqa usullarni qo‘llagan holda tashkil etiladi)</i>	2	2
	JAMI	12	12

O‘QUV MATERIALINING MAZMUNI

ADLIYA ORGANLARINING FUQAROLARNING BUZILGAN OID HUQUQLARINI HIMOYA QILISHDAGI ISHTIROKI			
1-Mavzu: Adliya organlarining fuqarolarning mehnatga oid huquqlarini himoya qilishdagi ishtiroki			
Adliya organlarining fuqarolarning mehnatga oid huquqlarini himoya qilishning huquqiy asoslari. Adliya organlarining fuqarolarning mehnatga oid huquqlarini himoya qilishga doir vakolatlari.			
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi. 2. O‘zbekiston Respublikasining “Kasaba uyushmalari, ularning huquqlari va faoliyatining kafolatlari to‘g‘risida”gi Qonuni. 3. O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 20-oktyabrdagi O‘RQ-642-sonli «Aholi bandligi to‘g‘risida»gi Qonuni. 4. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi 12-sonli “Sudlar tomonidan mehnat shartnomasi (kontrakti)ni bekor qilinishini tartibga soluvchi qonunlarning qo‘llanilishi haqida”gi qarori. O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi. 5. O‘zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga sharhlar. Mualliflar jamoasi. – T., 2025. 6. M.Raximov Mehnat huquqi umumiy qism (testlar toplami). T., TDYU. 2024. Internet resurslari: 1. https://lex.uz/docs/142859. 2. https://lex.uz/docs/-4631281. 3. https://lex.uz/docs/-5055690. 4. http://lex.uz.			
2-Mavzu: Fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini sudlarda himoya qilish amaliyoti			
Fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini fuqarolik sudlarda himoya qilish amaliyoti. Fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini ma’muriy sudlarda himoya qilish amaliyoti. Fuqarolarning huquqlarini va qonuniy manfaatlarini iqtisodiy sudlarda himoya qilish amaliyoti.			
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. 2. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik Kodeksi. 3. O‘zbekiston Respublikasining ma’muriy sud ishlarini yuritish to‘g‘risidagi kodeksi. 4. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik Protsessual Kodeksi. 5. O‘zbekiston Respublikasining Iqtisodiy Protsessual Kodeksi. 6. Fuqarolik ishlari bo‘yicha sudga murojaat qilish tartibi: amaliy qo‘llanma/ X.Yodgorov, B. Saidmuratov. – T., 2017. Internet resurslari: 1. https://my.sud.uz. 2. https://sud.uz/wp-content/uploads/2019/06/iktisod-ib-obzor-uzb.pdf.			
3-Mavzu: Buzilgan huquqlarni tiklash bilan bog‘liq fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlar va iqtisodiy sudlarida da’vo qo‘zg‘atish tartibi va amaliyoti			
Buzilgan huquqlarni tiklash va boy berilgan foyda to‘g‘risidagi ishlar yuzasidan sudga murojaat qilish tartibi. Ma’naviy zarar va majburiyat yuklashga oid ishlar bo‘yicha da’vo qo‘zg‘atish amaliyoti.			
Manbalar: 1. O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi. 2. O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksi. 3. O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksiga sharh. 1-jild (birinchi qism). – T., 2010. 4. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining "Ma’naviy zararni qoplash haqidagi Qonunlarni qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida"gi 2000-yil 28-apreldagi 7-son qarori.			

5. “Fuqarolar huquq va yerkinliklarini ta’minlash hamda huquqiy xizmat ko’rsatishda adliya organlari va muassasalari faoliyati samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi 17.03.2022-yil PF-89-sonli Qarori.

6. “O’zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to’g’risida”gi 13.04.2018-yil PQ-3666-sonli Qarori.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://www.minjust.uz/uz/law/newlaw/?INVERT=Y>.

4-Mavzu: Ma’muriy-huquqiy munosabatlarda inson huquqlarini ta’minlash

“Ma’muriy tartib-taomillar to’g’risida”gi Qonun inson huquqlarini ta’minlashdagi o’rni va ahamiyati. Ishonchni himoya qilish prinsipining ishlashi haqida. Prinsipning qo’llanilmaslik holatlari. Zararning qoplanishi masalalari.

Manbalar:

1. O’zbekiston Respublikasining “Ma’muriy tartib-taomillar to’g’risida”gi Qonuni.
2. O’zbekiston Respublikasining “Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to’g’risida”gi Qonuni.
3. O’zbekiston Respublikasining Ma’muriy sud ishlarini yuritish to’g’risidagi kodeksi.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.
3. <https://license.gov.uz>.

5-Mavzu: Jinoyat qonunchiligini qo’llashda inson huquqlari normalariga rioya qilish masalalari

Inson huquqlari g’oyasi va asoslari. Jinoyat protsessi prinsiplari va ularning inson huquqlari bilan aloqadorligi. Jinoyat protsessida isbotlash jarayonida inson huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini muhofazasi. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi, Fuqaroviy va siyosiy huquqlar to’g’risidagi xalqaro paktda inson huquqlari normalari.

Manbalar:

1. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi.
2. Fuqaroviy va siyosiy huquqlar to’g’risidagi xalqaro pakt.
3. Iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlar to’g’risida xalqaro pakt.
4. O’zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
5. “Jabrlanuvchilarni, guvohlarni va jinoyat protsessining boshqa ishtirokchilarini himoya qilish to’g’risida”gi Qonun.
5. “Sudga qadar ish yuritish bosqichida qamoqqa olish tarzidagi ehtiyot chorasining sudlar tomonidan qo’llanilishi to’g’risida”gi O’zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining qarori.
6. “Gumon qilinuvchi va ayblanuvchini himoya huquqi bilan ta’minlashga oid qonunlarni qo’llash bo’yicha sud amaliyoti to’g’risida”gi O’zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining qarori.
7. “Jabrlanuvchilarni, guvohlarni va jinoyat protsessining boshqa ishtirokchilarini himoya qilish to’g’risida”gi Qonun.
8. F.E.Muxamedov, G.A.Alimov, R.R.Shakurov, A.A.Rasulev. Jinoyat qonunchiligi normalarini qo’llashga oid masalalar to’plami/O’quv-amaliy qo’llanma. – T., 2019.
10. G.Z.Tulaganova, A.S.Abdullaev. Jinoyat protsessi ishtirokchilarining xavfsizligini ta’minlash. – T., 2018.
11. Nafikova G.A. Механизм реализации принципа охраны прав и свобод человека и гражданина в уголовном судопроизводстве.
12. Danilevich A.A., Petrova O.V. Защита прав и свобод личности в уголовном процессе.

Internet resurslari:

1. <https://lex.uz>.
2. <https://qomus.info>.
3. <https://www.norma.uz>.
4. <https://advice.uz>.
5. <https://huquqiportal.uz>.

6-Mavzu: Ishga tiklash to’g’risidagi ishlarni sudda ko’rishning xususiyatlari

Ishga tiklash to’g’risidagi nizolar bo’yicha da’vo arizasi va davlat boji.Ishga tiklash to’g’risidagi nizolarni sudda ko’rishga oid protsessual muddatlar. Ishga tiklash to’g’risidagi nizolar bo’yicha uchinchi shaxslar ishtiroki. Ishga tiklash to’g’risidagi ishlarda kelishuv bitimi tuzish tartibi. Ishga tiklash to’g’risidagi

nizolar bo'yicha sud qarorining qaytarma ijrosi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Kasaba uyushmalari to'g'risida qonun"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 20-oktyabrdagi O'RQ-642-sonli «Aholi bandligi to'g'risida»gi Qonuni.
4. Mehnat huquqi. Mualliflar jamoasi. Darslik– T., 2022.
5. M.Raximov Mehnat huquqi umumiy qism (testlar toplami). T., TDYU. 2024.

Internet resurslari:

1. <https://lex.uz/ru/docs/-6257288>
2. <https://lex.uz/docs/-4631281>
3. <https://lex.uz/docs/-5055690>